

ZAUJALO NÁS

Peripetie s eurofondmi...

Pred časom som dostala list od majiteľa prešovskej firmy SEAK Jozefa Sedláka. Reagoval na môj príhovor v súvislosti s vlaňajším Svetovým dňom duševného vlastníctva nesúceho sa v znamení hesla Podporíme zelené inovácie, keď som okrem iného povedala, že vyhrá ten, kto má originálny nápad, odvahu a precíznú realizáciu (uverejnené v časopise Duševné vlastníctvo č. 2, 2009).

– Toto neplatí v prípade štrukturálnych fondov, – píše J. Sedlák. – Tam vyhrá ten, kto má lepší lobing bez ohľadu na technológiu. Som dlhoročný inovátor, vyvinul som technológiu na reguláciu verejného osvetlenia. Vypracovali sme 32 projektov na rekonštrukciu a obnovu verejného osvetlenia v obciach Prešovského kraja so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Všetky projekty nám zamietli, údajne kvôli formálnym chybám, ale možnosť na ich opravu sme nedostali. Paradoxom je, že minister hospodárstva mi v I. ročníku súťaže „Inovatívny čin roka 2007“ v kategórii „Inovácia produktu (výrobku)“ udelil diplom za sťažný návrh Selektívne ovládanie verejného osvetlenia s reguláciou intenzity. Krátko nato mi tento inovatívny čin ministerstvo pošliapalo. Diskvalifikovalo nás hneď na štartovnej čiare a nepustilo do riadnej súťaže.

Uvedené technické riešenie, ktorého časti sú chránené úžitkovými vzormi, J. Sedlák predstavil aj na 5. národnej kontraktnej výstave vynálezov a technických noviniek UmInEx, ktorú Úrad priemyselného vlastníctva SR pripravil predviani v predvečer Svetového dňa duševného vlastníctva. Technické riešenie podľa všetkého dokáže mestským a obecným úradom ušetriť 30 až 50 percent nákladov vynakladaných z pokladnice na prevádzku verejného osvetlenia (pozri časopis Duševné vlastníctvo č. 2/2008, s. 51; pozn. red). Dozvedela som sa, že takéto osvetlenie využíva napríklad firma Swedwood vo svojom odštepnom závode v Majcichove, inštalované je tiež v piatich prevádzkach obchodného reťazca Tesco vrátane jeho centrál v Prahe a pripravuje sa projekt napríklad aj pre bratislavský závod automobilky Volkswagen.

– Podpora inovácií na Slovensku nefunguje tak, ako by mala, resp. funguje len dovtedy, keď nejde o peniaze a keď sa už objavia na scéne, nedostanú ich inovátori, ale niekto druhý, – uvádza ďalej J. Sedlák. – Napísal som už množstvo sťažností hlavne na ministerstvo hospodárstva, už ma tam skoro všetci poznajú, no zatiaľ z ich strany pomoc neprichádza. Vraj mo-

je veci preverujú... Pani predsedníčka, aj vás chcem poprosiť o pomoc. Opýtajte sa kompetentných, ako prístupujú k inováciám a naplňajú Lisabonskú stratégiu. Aj váš záujem o systém pridelenia eurofondov môže prispieť k transparentnosti.

Mne ako predsedníčke ÚPV SR neprislúcha kontrolovať pridelenie prostriedkov z eurofondov, ale samozrejme v rámci možností som sa na patričných miestach zaujímala o súvislosti prípadu prešovského podnikateľa. Dostala som odpovede v tom zmysle, že Ministerstvo hospodárstva SR (MH) postupuje pri udeľovaní financií z eurofondov v súlade s právnymi predpismi SR a EÚ. Pán Sedlák vraj dostal niekoľko listov nielen z MH, ale aj z Úradu vlády SR a bolo mu vysvetlené, prečo Slovenská inovačná a energetická agentúra (príspevková organizácia MH – SIEA) vyradila jeho projekty. Žiadateľ sa údajne dopustil formálnych chýb, ktoré v zmysle podmienok príslušnej výzvy nie je možné po predložení projektu opraviť alebo doplniť. Všetky jeho sťažnosti boli preskúmané viacerými kontrolnými útvarmi a inštitúciami a ani jeden z nich nespochybnil postup SIEA. Rezort odporúča prešovskému podnikateľovi poučiť sa z vyčítaných nedostatkov v pôvodnej žiadosti o nenávratný finančný príspevok a podať novú žiadosť o pridelenie prostriedkov z eurofondov.

Pán Sedlák sa však nevzdáva, na postup a byrokraciu našich úradníkov sa sťažuje už aj v Bruseli v Európskom úrade pre boj proti podvodom.

Je zložité pre mňa robiť v tomto prípade nestranného rozhodcu, no o niečom svedčí aj rebríček konkurencieschopnosti, ktorý zostavilo Svetové ekonomické fórum a v ktorom Slovensko klesá už tretí rok za sebou. V minulom roku sme sa spomedzi 133 kra-

jín umiestnili na 47. mieste, v porovnaní s predchádzajúcim rokom sme klesli o jednu priečku. Ako jediní v rámci krajín V4 sme sa zhoršili v konkurenčnej schopnosti. Je to i dôsledok rastúceho klientelizmu (v porovnaní miery klientelizmu pri rozhodovaní o politike a kontraktach je Slovensko spomedzi 133 krajín na 127. mieste), byrokracie, vynárajúcich sa rôznych káuz súvisiacich s plytvaním verejných financií vrátane eurofondov.

Uvidíme, čo prinesie rozhodnutie vlády, podľa ktorého od júla 2010 bude mať priamo Úrad vlády SR na starosti koordináciu využívania finančných prostriedkov z fondov EÚ, a má sa zvýšiť aj počet auditov zameraných na čerpanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov.

Je najvyšší čas prísnejšie kontrolovať rozdeľovanie a čerpanie peňazí z eurofondov. Žiada sa väčšia transparentnosť v tomto smere a zároveň väčšia podpora inovatívnych firiem (vlani sa Slovensko, v rámci štátov EÚ, umiestnilo v inovačnom rebríčku na 22. mieste), pretože práve tie rozhodujú o budúcnosti našej krajiny. Žiada sa jednota slov a činov, len deklarácie o potrebe znalostnej ekonomiky neposunú našu krajinu výraznejšie vpred...

Ing. Darina Kyliánová
predsedníčka ÚPV SR
Foto: archív J. Sedláka